

Posebno pažnjo pa hoče sovjetska vlada posvetiti vojaškim prslavam po vaseh, kamor bodo odposlani mnogi delavci in izvežbani borci «Aviohima».

DNEVNE VESTI

nadzorujejo priprave za proslavo desetletnice rdeče vojske. Razni govorniki bodo po mestih predavali o pomenu proslave, o nalozah rdeče vojske in drugem; ponekod so bile razpisane nagrade za najlepšo vojno pesem.

Kakor na kopnem, tako se bodo proslave vršile tudi na morju ob podelovanju rdeče vojske mornarice.

Drobne vesti

Telefonska zveza Berlin-New York

Zadnje dni meseca januarja se odpre redna telefonska služba med Berlinom in New-Yorkom. Telefonska zveza med Anglijo in Ameriko deluje že več mesecev in je precej zadovoljiva. Dogovori so določili, da bo veljal pogovor, trajajoč tri minute, med Berlinom in New-Yorkom 250 mark, približno 1125 lir.

Senzacija v vsejmiru

Nekaj dni je minilo, odkar smo poročali, da sta dva angleška astronomi z greenviške zvezdarne ugotovila, da se zemlja vedno bolj počasi vrti okoli svoje osi in da se bo po njenih računih popolnoma ustavila čez 150.000 let, kar bo seveda pomenilo konec vsakega živga bitja na zemlji. Sedaj prihaja nova vest iz Londona, zvezdarne, po kateri je znameniti astronom Gheury de Bray ugotovil, da se je svetlobna hitrost zmanjšala v 5 letih za 400 km v sekundi. Kakor znano preleti svetloba v eni sekundi 300.000 kilometrov, po računu angleškega astronoma bi sedaj napravila svetloba v istem času samo 299.600 km. Svetloba je torej postala počasnejša. Če je pa v resnici postala počasnejša v gotovem razdobju, potem je skoraj gotovo, da postaja sploh počasnejša. Gheury de Bray je prišel do zaključka, da bodo v prejšnjem stoletju, potem je skoraj gotovo, da postaja sploh počasnejša. Gheury de Bray je prišel do zaključka, da bodo v prejšnjem stoletju, potem je skoraj gotovo, da postaja sploh počasnejša.

Najmlajši vseučilišni profesor Najmlajši privatni docent je skoraj gotovo devetnajstletni Rengt Strömgen, ki je bil te dneve imenovan za docenta astronomije na kopenhaskem vseučilišču (Danska). Strömgen je priobčeval že kot gimnazijalec v astronomskih strokovnih listih članke, ki so vzbudili občo pozornost. Novi docent je sin kopenhaskega profesorja astronomije Elis-a Strömgen-a, ki je pa po rodu Šved.

Novo uspavilo

V kirurgiji so se doslej posluževali zdravilni po večini kloroforma in eterja kot uspavil. Oba vplivata na živalske in rastlinske stanice kot močna strupa, pri operiranjih pa povzročata motenja, ki imajo večkrat zle posledice. Dva belgijska učenjaka in raziskovalca C. Heymans in G. Bouckaert sta ugotovila, da ima plin aceten podobna svojstva kakor prej omenjeni uspavila. Poslužila sta se tega novega sredstva pri kakih petdesetih operacijah, kojih najkrajša je trajala le nekaj minut, najdaljša pa tri ure. Zdravnika sta se prepričala, da ni bolnik med omamo prav nič razburjen. Bolniki vdihnejo mamečo mešanico 80 odstotkov acetenila in 20 odstotkov kisika brez upora in po dveh, treh minutah se že doseže brezčutnost. Med operacijo diha bolnik enakomerno, izraz obraza je miren, žila bije pravilno. Bolnik se zbudi iz omame hipno in ne čuti posledic kakor pri omami s kloroformom oziroma etrom. Nov način uspavanja ima le eno napako in ta je, da se aceten rad vnema in eksplozivna. Toda zdravnik bodo s posebnimi tehničnimi aparati tudi ta nedostatek odpravili in dali trpečemu človestvu popolnoma neškodljivo omamilo.

Boj zoper ostrizene lase

Na daljnem Vzhodu se je napovedal boj ostrizanim lasem. Na Kitajskem in na Filipinskih otokih so predlagale postavljene zbornice davek na kratke lase. Japonska policija smatra vsako Japanko s kratkimi lasmi za boljše vikinjo. Vse filmske igralke s kratkimi lasmi je odpustila Nikkatan, filmska družba v Osači, največje filmsko podjetje na Japonskem. Sprejete bodo zopet v službo, ko jim zrastejo lasje. V Mandžuriji so šolske oblasti prepovedale dedicam kratke lase.

Semnaji in razstave v L. 1928.

Letos se bo vršilo v Italiji več važnih semnjev in razstav, katere bodo obsegale tudi poljedelstvo. Med njimi naj omenimo sledeče: razstava povodom stoletnice Emanuele Filiberta v Turinu, ki se bo vršila pod predsedstvom Nj. kr. V. Vojvode Aotskega, vzorčni semenj v Veroni in vzorčni semenj v Tripiou. Te razstave so bile odobrene po vladi in uživajo njeno podporo. Na nje se torej ne nanašajo odredbe vladnih oblastev, ki lahko omejujejo poljedelsko razstavo iz l. 1929.

ČEŠKO-SLOVENSKI KROŽEK V TRSTU

Ki se je ustanovil v maju preteklega leta, začel je živavno vršiti svoje vlogo. Organiziral je poleg drugega še dve družabni prireditvi in pripravila sedaj prvi veliki čehoslovski ples v Trstu, kateri se bo vršil pod pokroviteljstvom cav. uff. Edvarda Machaty, generalnega konsula Čehoslovaške republike v Trstu, dne 4. februarja v dvorani Circolo Artistico.

V prihodnjih dneh bo začel odbor razpisati elegantna vabila, ki bodo okrašena z umetniško reprodukcijo češkega slikarja Josipa Mánesa. Na plesu se bodo razdeljevali tudi umetniški spomini s slikami čeških slikarjev Nikole Aleša in M. Svabinskega.

Po uspehih prvih prireditev se more sklepati, da bodo postale prireditve Čehoslovške krožka šaljive tržajske družbe, katere številni člani so že dje časa ne samo v trgovinskih in kulturnih, temveč tudi družinskih zvezah s Čehoslovaško.

Druga stolica italijanske literature na čehških univerzah

Čehoslovaško prosvetno ministrstvo je ustanovilo v letošnjem akademskem letu drugo stolico za italijanski jezik in književnost, in sicer na Masarykovy univerzi v Brnu. Italijanska vlada bo določila za to stolico profesorja specialista, ki bo plačan od čehoslovaške vlade.

Kje se naročiš na «Naš glas»?

Pismena naročila naj se pošljejo na naslov: «Naš glas», Casella postale 348. - Trieste. Osebo pa se lahko naroči na list pri upravi, ki ima prostore v ul. S. Francesco d'Assisi 20, I.

NAŠ PODLISTEK

V prihodnjih dneh pričnemo objavljati novi podlistek pisateljice Križanovske, ki je gotovo ostala v dobrem spominu pri naših bralcih. Roman «Moč preteklosti» in «Nemiza» sta bralce naših podlistkov zelo zanimala. Gotovo je, da bo tudi novi roman ugajal. «Pajčevina» je njegov naslov. Borba med dobrim in zlim, pri čemer premaga dobro nad zlim, to je osnovna misel tega dela. Rusiji grozi strašna poplava od tihega dela naseljenih Nemcev, ki sanjajo o veliki Nemčiji, katere naj bi obsegala tudi pokrajine evropske Rusije. Vri se borba med nemškimi prenapetimi in ruskimi rodoljubi. V ospredju stoji odlična Rusinja, mlada in bogata krasotica, ki stoji pred izbiro: ali ljubezen ali domovina. Ta konflikt je pisateljica uporabila, da napravi povest mačnjo, zabavno, napeto, kakor zna to ona. Mnogi naši čitatelji se že veselijo nove povesti in jo komaj pričakujejo.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu dne 17. januarja 1928.

Rojeni: 13;
mrtvi: 12;
poroke: 2.

Iz tržajškega življenja

Nezgođe pri delu.

Pri delu na novi cesti, ki jo gradijo med Miramarom in Tržajem, se je včeraj popoldne ponesrečil 30-letni podajač Peter Del Medico, stanujoč v Sv. Križu. Ko je kopal na strmim pobočju pod Sv. Križem, se je nad njim utrgala velika skala ter ga pri padcu tako hudo zadel, da mu je zlomila na kompliciran način levo nogo pod kolenom ter ga ranila na glavi. Nesreča in podajač je dobil prvo pomoč od zdravniške rešilne postaje, ki so ga telefonično poklicali na lice mesta, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Ležati bo moral najmanj mesec dni.

V železniški tovarni olja je 35-letni težak Ivan Sossa, stanujoč v Zaviljah št. 186, včeraj popoldne padel na neki stroji ter se pri tem pobil po levem boku in si pretrgal drobovje. Z avtomobilom rešilne postaje je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelk. Ozdravil bo — če ne nastopijo kakšne komplikacije — v 10-14 dneh.

Včeraj popoldne je prišel iskati pomoči v mestno bolnišnico 26-letni težak Ruggero Candellari, stanujoč v ulici S. Eremo št. 72; dal si je izlečiti in obvezati precej hudo rano na levi roki, ki jo je zadobil pri delu v prosti luk. — Ozdravil bo v 8-10 dneh.

Avto je je podrl.

Ko je 33-letna Frančiška Zigon, stanujoča v ulici Colonna št. 6, hotela včeraj popoldne v ulici Tor. S. Pietro čez cesto, je prišla nenadoma in nevede na pot nekemu avtomobilu, ki je nenadoma privozil iz vogala ulice Udine. Sofer — 23-letni Plinij Pozzatti, stanujoč v ulici Cr. Belli št. 8 — je sicer naglo ustavil, a kljub temu je avto dregnil Zigonovo z blatobranom in jo podrl. Pri tem se je ženska opraskala in pobila po nogah, a k sreči ne hudo. Z istim avtomobilom je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je dobila potrebno pomoč.

Nesrečen kolezar

Z avtomobilom rešilne postaje je bil včeraj popoldne prepeljan v mestno bolnišnico 5-letni Lijč Mucig, stanujoč v ulici Udine št. 32; imel je precej globoko, močno krvavečo rano na čelu. Mati, ki ga je spremljala, je povedala, da so je okoli 15. ure mudila z otrokom na Greti. Ko sta šla po cesti v bližini takozvane «Rumene hiše», sta nenadoma privozila dva kolezarja in eden od njiju je malega Lijča podrl.

Ko je dobil potrebno pomoč, je bil otrok na željo matere prepuščen domači negi.

Slaba kopel.

23-letna Adalgisa Tralese, stanujoča v ulici Sara Davis št. 11, se je včeraj zjutraj šla kopat v kopališče «Bagno Romano» v ulici Ponderes. Ko se je okopala, si je hotela še splahniti noge v porcelanastem umivalniku. Toda ker je pri tem stopila v umivalnik, se je ta razbil in črepanje so mladenko hudo porezale po desni nogi. Nesrečni Adalgisi je moral prihiti na pomoč zdravnik rešilne postaje, ki jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v kirurški oddelk. Zdraviti se bo morala par tednov.

Porota Umor v Kočah pri Slavini

Junaki pretepa pred porotniki

Deset mladih fantov je prišlo včeraj pred tržajške porotnike. Vsi so iz Koč pri Slavini in obtoženi umora mladega tovariša Franca Vadjajla. Vadjajl je bil težko ranjen v pretepu pred gostilno Jakoba Tomina, oziroma na dvorišču hiše obtoženca Stefana Tomina. Zločin je zelo nejasen, ker vsi obtoženci tajijo odločno vsako krivdo pri zločinu.

Obtoženci tvorijo dve skupini: Stefan Tominc, Andrej Glažar in Alojz Furlan na eni strani — Tominc v kletki; Anton Vekar, Ivan Penko, Ivan Vekar, Ivan Možina, Bergoč Gaspar, Anton Maver in Alojz Jenko na drugi strani.

Tominc je tudi obtožen težke telesne poškodbe soobtoženca Antona Vekarja.

Prvo skupino obtožencev branila v kolegiju odvetnika dr. Ivan Kezich in dr. Giannini. Branitelji druge skupine je odvetnik dr. Pompej Robba.

Zasliševanje obtožencev

Po dovršenih proceduralnih formalnostih da predsednik kom. Ferri pripelje iz kletke obtoženca Tomina. Je to 20-leten fantič, skoro otrok, ki govori slabo italijanščino.

Stefan Tominc pripoveduje:

Na vasesh je navada, da vsak fant, ko stopi v gotovo dobo starosti, plača tovarišem nekaj fantovskih davek, ki ga imenujemo «fantovščino». Sele potem se tak fant sme smatrati za odraslega, posecati družbe odraslih in posnemati njih navade in razvade. V tisti dobi je prišla na nas vrsta. — Glažar, Furlan in jaz bi imeli plačati ta davek. Ni pa bilo rečeno, da moramo baš tistega večera plačati svoto, katero bi imeli fantje določiti. Vendar smo vsi trije tistega dne izšli v neki gostilni v Prestranku približno tri litre vina in se naposled odpravili na ples v Koče. Jaz nisem šel tja, da bi plesal, iskal sem le sorodnika, da mi posodi nekaj denarja. Nisem ga našel in odšel sem s tovariši spet iz dvorane. Na vasi se nam je v temi približala gruča možkih. Prepevali smo, a smo ko utihnili, dočim so možki, ki so nas obkrožili, začeli povpraševati, smo li že plačali fantovščino. Nekdo izmed nas je odgovoril, da nismo plesali in prekršili običaja, toda odgovorili so nam, da kdor ni plačal fantovščine, tudi peti ne sme. Ta opomba nam seveda ni bila všeč in prišlo je do prepiranja, naposled do pretepa. Dva močna udarca mi je dal Penko in me tako vrgel na tla. Ista usoda je zadelala Glažarja in Furlana. Posrečilo se mi je izmuzniti se gruča, ki se je ruvala v bližini kapelice, in ker je moje stanovanje od tam oddaljeno le nekaj dvajset korakov, sem zdrljal proti domu. Nekaj mladenčev je teklo za mano. V hipu se mi je zdelo, da se hočejo moji nasprotniki opravičiti radi nenadne napada, a sem kmalu uvidel, da sem se motil. Zagnali so se nadme s krikom: «Daj ga, daj ga!» Bežati nisem mogel več. Spomnil sem se, da imam v žepu nož, ki ga rabim na delu (Tominc je krojač). Naslonil sem rabet na hišna vrata in

začel kričati naj se mi zasledovalci ne približajo, ker imam nož v rokah. Niti to ni ustavilo napadalcev in jaz sem v silo začel mahati s nožem. Zadel sem Antona Vekarja v vrat. V tistem trenutku sem zagledal Maverja, ki me je skušal pobiti z neko lestvo. Zabrnil sem udarec in padel na tla. Med udarci sem začutil, kako mi je nekdo iztrgal nož.

Ko sem vstal, je skočil Anton Vekar name. Prijel sem ga v brambo za vrat in si tako umazal roke s krvjo. Medtem ko sem se z njim boril, so prišli karabinerji z električnimi svetilkami. Jaz sem takel iskat kapo, ki sem jo izgubil pri kapelici. Potem sem tekel domov. Na mojem površniku sem videl več zarez in tudi na suk-nju. Uvidel sem, da me je nekdo skušal raniti z nožem. Vadjajla pa nisem niti videl.

Popoldanska razprava.

Nadaljuje se zasliševanje obtožencev.

Ivan Vekar razjasni navade med slovenskimi fanti, ki ne spadajo v razred odraslih, ako niso plačali «fantovščine», katero je rodna vas obtožencev določila v svoti 20 lir. Fantje, ki niso plačali tege fantovskega «daveka», ne smejo iskat družbe nad 18 let starih tovarišev, ne smejo ponočevati, peti na vasi in slično. Usodnega večera je videl pred Tomincovo gostilno eno gručo, pred kapelo pa tudi eno. Med

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Obesil se je

V tukajšnjih zaporih se je danes zjutraj obesil neki Miron Giuseppe iz Vidma, 28 let star. Prejšnje čase je bil železničar, nakar pa je bil radi nekakega prestopka aretiran in zaprt v goriških zaporih. Samomorilca so namreč pred nekaj dnevi aretirali, ker so ga zalotili, da je pokradel nekaj koles in drugih predmetov v skladiščih svetovorske železniške postaje v Gorici. Vzroki njegovega samomora niso znani.

Roparski umor v Knežkih Ravnah

Osemiljen neznanec rani gospodarja ter usmrti njegovega sina

Strahoviti zločin, ki spominja po svoji grozovitosti na onega v Lozicah pri Vipavi, se je izvršil v predpretekli noči v vasi Knežkih Ravnah v bližini jugoslovenske meje. Pozorišče zločina je gorska kmečka hiša, katere gospodar je neki Jožef Sorli, star 58 let. Omenjenega dne je ob 2.30 po polnoči vdrl v sobo, kjer je spala družina, osemiljen tujec, morda z namenom, da bi kradel, morda pa z namenom, da bi se maščeval nad kom. Natančnih podatkov o tem še nimamo, ker se je komaj včeraj odpravila sodnijska komisija na kraj nesreče. Ko so ga domači zaslišali, so se mu postavili po robu. Najprej se je spravil naeden oče in gospodar Jožef Sorli, toda kmalu je podlegel, zadet od noža — osemiljenemu tujcu. Padel je težko ranjen na tla. Njemu na pomoč je prišel 23-letni sin Jožef Sorli, ki se je spoprijel s tujcem. Toda v silovitem boju z obojema roparjem je tudi sin kmalu podlegel in padel smrtno zadet na tla. Tujec pa je kmalu nato izginil iz hiše v črno noč proti jugoslovenski meji. Domači so takoj ranjenca pričeli zdraviti ter šli klicati zdravnika. Toda predno je ta dospel, je že mladi, 23-letni Jožef Sorli izdihnil, dočim se oče Jožef še vedno bori s smrtno. To so prva poročila, ki so mogla dospeti iz oddaljene in v gorah zakopane vasi.

O umoru v Knežkih Ravnah smo dobili še to-le dodatno telefonsko poročilo iz Tolmina: «Včeraj, t. j. v torek zjutraj, je prišel ob 3. in pol osemiljen mož v izbo k Šorlijevemu. Imel je pri sebi električno svetilko. Na vprašanje gospodarjevega sina, 23-letnega Josipa, kaj hoče tu, je odgovoril neznanec: «Ubiti gospodarja!» V tem trenutku je že zamahnil proti zraven stojočemu očetu, 65-letnemu Josipu Šorliju, z nožem proti sru. Ker si je bil pa stari Šorli zavaroval prsa s svojo roko, je mož pač raniil roko, ni pa mogel napraviti smrtnega sunka. Sin, kličoč ljudje na pomoč, mu je tiščal sobna vrata, da bi ne mogel neznanec ven a prosto; nastalo je kratko suvanje pri vratih med sinom in neznanecem, dokler ni ta v drugič zamahnil z nožem, s katerim je prebodel sinu vrat in mu prizadljal še dve drugi rani. Nato je neznanec, ko so bila vrata prosta, izginil v noč. Sin je stopil še par korakov po sobi, legel na posteljo in v treh minutah je bil mrtel.

tama gručama je bil preprij, pehali so se vsi. Približal se je gruča in se spoprijel z obtožencem Tomincem. Prijel ga je z zobmi za prste ene roke. Ko ga je izpustil, je videl, da ima razrezan jopič in levolnik. Kmalu za tem je slišal svojega brata, ki je kričal, da je ranjen. Zatem je izvedel, da je tudi Vadjajl ranjen, oziroma, da mu je nekdo zlomil nogo.

Vadjajl ni bil pijan. Sploh ni nikdar pil in je bil precejšen samotar.

Večina obtožencev — posebno tovariši v gruča — izpovedo podobno, kakor Vekar.

Zaslišujejo se obtoženci potom tolmaka Dužnika. Zasliševanje je zelo nejasno in utrudljivo. Vsako besedo je treba izveči iz obtožencev.

Le izjave Bergoča se ne vjemajo povsem z izpovedjo drugih. Toda ta obtoženec se barikadira za besedami, kakor «se ne spominjam, ne vem, nisem slišal» itd.

Po izpovedih vseh je Tominc potegnil nož mnogo prej, nego pravi on. Vrhu tega izpove eden izmed obtožencev, da je bil Vadjajl ranjen baš v trenutku, ko se je na dvorišču hiše približal Tomincu.

Možna pove, da je Vadjajl prišel ranjen v plesno dvorano in zaprosil vode. Sam pa, da o nesreči ne ve ničesar, ker je bil vedno v dvorani v družbi Zankotove sestre.

Razprava se nadaljuje danes ob devetih zjutraj.

del te predmete. Pravi, da je to predmete kupil od neke neznanca osebe. Tudi priča Dini Pasquale, zastopnik tržajke Matroli iz Solikana, ne ve povedati drugega, kot da so bila naslednji dan vrata odprta ter da so izginili omenjeni predmeti v skupni vrednosti 400 lir. Brigadir Bresar Anton izpove, da je to predmete našel pri Ivanu Bitezniku, kar da mu je slednji izjavil, da jih je kupil od neznanca osebe. Biteznik je bil obsojen pogojno na dobo 5 let, na 2 meseca zapora ter 100 lir globe, ker je kupil ukradene predmete.

Tihotapili so sladkor iz Avstrije.

Skupaj s pričama, dvema finančnima stražnikoma, so danes prišli pri Kanalske doline, iz Učje vasi nad Trbižom, trije fantje pred goriški tribunal, namreč: Janez Sluga, 18-leten, Anton Apelj, 19-leten, in Josip Zimmermann, edini izmed teh, ki je že polnoleten. Po blatni obliki se jih hitro spozna, da so morali narediti precej dolgo pot. Vedejo se nekam plašno. Ker ne razumejo mnogo italijanščine, spočetka na vsa sočnikova vprašanja bulijo nemo z odprtimi usti. Ko jih začne izpraševati sodnik potom tolmaka, začnejo odgovarjati.

Obdolženi so namreč, da so tihotapili sladkor iz Avstrije. Finančni stražniki so jih zalotili, ko so imeli vreče napolnjene s sladkorjem. Obtožena Apelj in Sluga sta odločno zanikala. Priznata le, da sta sladkor kupila od neke neznanca osebe po 2,80 L kg. Nato so sladkor, bilo ga je 40 kg, poskrčili blizu gostilne v vasi. Medtem je prišel v gostilno še Josip Zimmermann, kot pravi finančni stražnik, zato, da si bratsko razdelijo dobiček. V tem pa so prišli v gostilno finančni stražniki ter izvedeli od njih, kje je skrivališče sladkorja. Barantanja je bilo s tem seveda konec.

Finančna stražnika povesta, da ko sta pazila v bližini meje na poteh, po katerih navadno hodijo tihotapci, sta opazila tri ljudi, izmed katerih sta dva nosila vreče, eden jima je bil pa za vodnika. Ker so se jima zdeli sumljivi, sta jim sledila do gostilne. Po legitimacijah sta jih spoznala za Slugo Ivana, Apelja Antona, Zimmermanna Josipa ter Rotta Maksimiljana, ki pa je pri obravnavi odsoten. Po dolgem izpraševanju sta izvedela za skrivališče sladkorja. Pri obtoženci pa sta dobila utihotapljenca škatle užgalice, nekaj tobaka ter pri Rottu in Zimmermannu tudi čez mero dolge nože. Ker obtoženca Apelj in Sluga odločno zanikata, da bi bila pri stvari tudi Rott in Zimmermann, je Rott obsojen v kontumaciji na 899 lir globe, Apelj in Sluga sta radi tihotapljenja sladkorja obsojena prvi na 1035 in drugi na 1140, Zimmermann, pri katerem so našli še nož prepovedano dolžine, na 1220 lir denarne kazni.

Nadaljevanje procesa proti Szekelyju

Kot smo včeraj poročali, se je včeraj zvečer končalo zaslišanje obtoženca Szekelyja. V torek zvečer od 5. do 7. se je proces nadaljeval. Izprašeno je bil kot prvi G. Mario Malaperta, predsednik genovske borze. Potrdil je, da je imel obtoženec odlično poslovanje, kot bi bil Mauthner sam. Bil je popolnoma več svojega posla. — Sklepal je ogromne trgovske zadeve. Pripoveduje razne primere, kako je delovala družba Mauthner in kako je Szekely opravljal svoje delo.

Za njim je bil zaslišan Vicolo Koesler, star 31 let, iz Lucena na Čehoslovaškem, upravnik družbe Mauthner v Gorici že od oktobra 1925. Szekely je bil njegov vođa. Pove, da sta oba z Szekelyjem inkasirala denar in ga nato oddajala družbi, kadar ga je ta potrebovala. Končno je prišel v zadnjem času dr. Singer, ki je našel v blagajni same bone. Izključuje, da bi se bil Szekely polastil denarja, ki je v obtožnici naveden ali pa da bi bil izvršil kako goljufijo. Radi pozne ure se je proces prekinil in se nadaljeval sinoči od šeste ure dalje.

VIPAVA

Razdelitev gozda - Naša bodoča občina - Iz poštne službe - Kako je bilo v letu 1927?

Predzadnji ponedeljek, 9. januarja t. l., se je pri nas izvršila razdelitev občinskega gozda, v katerem so imeli posamezni občani do sedaj svoje deleže. Razdelitev se je izvršila po istem načinu kot po sosednjih občinah. Izrabavale so se številke, v vsaki številki so bili trije deleži kolikor mogoče sorazmerno razdeljeni. Če je pa kdo potegnil kako številko z večjo vrednostjo, je moral doplačati primerno vsoto, z ozirom na število kubičnih metrov, ki so prekašali ono sorazmerno vrednost številke. Vsaka številka je stala 250 lir. Razdelil se je na ta način ves vipavski gozd, razven takozvanega Ravnika, Vrhovš ter Loze, ki so gozdni oziroma travniški kompleksi v skupni lasti vseh občanov brez razlike in ne samo onih, ki bi imeli v njem svoje deleže. S to razdelitvijo so ljudje v splošnem zadovoljni, ker so tako postali pravi lastniki.

ki svoje gozdne posesti, s katero lahko razpolagajo kakor hočejo, seveda le v mejah splošno veljavnih gozdnih zakonov.

Kot se sliši, se bo k naši občini v kratkem priključilo 6 novih občin in sicer občine Slap, Vrhpolje, Lože, Goče, Erzelj in Budanje. Na ta način bo naša občina štela nad 5300 prebivalcev. Ljudje so do sedaj, po odhodu bivšega glavnega občinskega tajnika G. B. Granze, z občinsko upravo in občinskimi načelnikom, v kolikor je v danih prilikah mogoče, zadovoljni. Kot se čuje, se bodo v kratkem prenesli občinski uradi iz župnišča, v katerem so do sedaj bili na zelo nepriljubljeno krajo, v hišo jurista Zaneta Lekana, ki želi ob glavni vipavski ulici. Ta sprememba občinskih prostorov je bila resnično potrebna.

Tudi na našem pošttem uradu so se v zadnjem času izvršile različne izpremembe. Zaposlili sta svoji službeni mesti gđ. Izabela Kacin, poštna uradnica, ter gđ. Mici Schlegel; istotako sta bili le začasni uradnici gđ. Gabrijan in gđ. Nadica Zgavec.

Iz statistike izveemo, da se je v lanskem letu v Vipavi rodilo 45 ljudi, umrlo jih je 31, poročilo pa se jih je osem.

AJDOVŠČINA

Že 1.30 ponoči je izbruhnil nenadoma požar pri Karlu Simončiču, čevljarju v «gasi». Kakor se domneva, je povzročila požar iskra iz dimnika. V najkrajšem času je zgorelo vse podstrešje, streha se je nato sesula. V podstrešju je bilo mnogo blaga, ki je seveda po večini zgorelo ali pa se pokvarilo. Gospodar je bil le za malenkostno vsoto zavarovan. Čeprav je izbruhnil požar nenadoma v pozni noči, so se rešili vsi prebivalci, le nekaj kunccev se je bilo spekle v mogočnem zublju.

ŠT. VIŠKA GORA

Za čudnim sledom

Naši kraji so gosti naseljeni, to se pravi, pri nas se ne nahajajo nikake sibirski puščave. Kljub temu, da nismo v Sibiriji, so pred par dnevi nekateri zapazili v naši okolici čuden sled v snegu, kateri leži le redko kje še v najhujših lisah. Naši mladi «nelovci» so temu sledu takoj začeli slediti in ugotovili, da je sled pravzaprav divjega mrjasa. Po daljšem zasledovanju so naleteli celo na njegovo ležišče, v katerem pa ni spal, in videli v gozdu razjedene korenine, ki so jim še bolj zatrjevale, da se ne motijo pri svoji ugotovitvi. Kmalu pa so se ti «mladi nelovci» zbal, da se mu približajo in da ga celo zagledajo in so se radi tega «junaka» vrnili domov.

Tudi blizu Stopnika sta baje dve deklici videli neko zverjad, pred katero sta prestrašeni zbežali domov in v povedali, da to, kar sta videli, ni bila ne črna ovca, ne srna, temveč neka čudna prikazen, strašilo podobna.

Ne ve se, ali se je pošast rodila v raztresenih možganih dveh deklic ali pa je res kakša posebna zverjad začela med naše gore.

AVČE

V ponedeljek, dne 16. t. m., smo pogrebili posestnika Martina Suligoja (p. d. Kramerja), splošno spoštovanega in podjetnega moža. Vzgojil je mnogoštevilno družino in pripravil skrbno svoje sinove za samostojno udejstvovanje. Imel je 63 let. Bil je član raznih ustanov in cerkveni ključar. Njegovega pogreba se je udeležila cela vas in na grobu so mu zapeli cerkveni pevci zadnjo pesem v slovo.

Po Martinovem pogrebu, katerega jama še ni bila pokrita, so spet pogrebili prinesli drogo krsto na pokopališče. Umrla je 83 let stara vdova Marija Suligoi (p. d. Bažtona). V svojem življenju ni okusila nikakršnega zdravila, bila je vse do zadnjega zdrava in je delala.

Naj počivata v miru!

Reška pokrajina

KNEŽAK

Predavanje.

Kot že objavljeno, se je ustanovila za občini Knežak in Zagorje vzajemna zavarovalnica za govejo živino, katere naloga ni le gmotno podpirati člane, marveč tudi vzbujaati smisel za živinorejo (govodorejo), ki je za naše razmere najprimernejša in kot kaže v bodoče tudi glavna panoga. Zato je bilo predavanje, ki se je vršilo v nedeljo popoldne, popolnoma uместno. Takih naukov nam je potreba, da bomo čim prej poiskali nov vir dohodkov, boljše in z manjšo muko zvezan, kot je sedanj, ki nas vodi le v propast. Saj vidimo in čutimo na svojih pecljih, kako stoji naša gospodarstva: pomanjkanje in revščina stopata v hišo in z njima nezadovoljstvo, kreg, prepri, ki vsi rušijo naše družine. Ne moremo oporekati predavatelju, da bi ne bile njegove besede resnične: res je, da nismo v tem pogledu storili še nič ali v posameznem slučaju zelo malo. Naš svet pa kliče prihodnih in delavnih rok, ki naj bi preoblikovali zemljo in jo izboljšali tudi po znejšim rodovom. Mladeniči, vaše mišice so krepke, lotite se poprav travniškega in pašnega sveta in se vaši domovi bodo kmalu čutili blagoslov vašega truda, vaši hlevi bodo vaš ponos, vaše njive bodo objuane k novemu življenju. — Okrepčajte svoja rodna tla, tja polagajte sile čvrste krvi, da boste pozneje ponosno stopali med sadovi svojega truda!

Kulturni vestnik

Slovanstvo v svojih pesmih.

«Hudebni Matic» v Pragi izdaja veliko zbirko slovenskih narodnih pesmi pod naslovom «Slovanstvo v svojih pesmih». Zbirko urejuje Ludvik Kubas. Pred kratkim je izšel nov zvezek te zbirke in sicer narodne pesmi iz Bosne in Hercegovine. Tako se je to veliko, pred štiriinšestdesetimi leti započeto delo približalo za nov korak svojemu cilju. V kakih dveh mesecih je izšel nadaljni zvezek narodnih pesmi iz stare Srbije, kmalu nato bodo sledile pesmi iz Makedonije in končno zvezek pesmi iz Bolgarije. Pravkar izšle pesmi, ki so bile izdane s podporo predsednika Masaryka in češke akademije za znanost in umetnost, obsega pomembno število bosanskih in hercegovinskih pesmi, ki obsegajo po večini nov, še ne priobčen material; te pesmi so velike umetniške in znanstvene vrednosti; Kubas jih je napisal na mestu. Harmonizacija in klaviška spremljava sta izpeljani docela v duhu pesmi. Poleg tega je tudi priobčen originalni tekst, ki ga je v češčino zelo dobro preštval Jan Hubec. Delo omogoča vsakomur, da pogleda globoko in ljudsko kulturo in v neskončne estetske vrednote slovenske narodne pesmi.

«Optina Pustja».

«Optina Pustja» se imenuje od globokih gozdov obdana naselbina ruskih puščavnikov; ta je svoj čas v svoji ubožni samoti hranila cvet ruske literature. Danes je spreminjena v literarno zgodovinski muzej in je izročena v oskrbo glavnemu znanstvenemu skrbniku. Knjižnica naselbine hrani mnogoštevne stare knjige, med njimi mnogo pisem in rokopisov Asakova, Gogolja, Solovjeva, Tolstega, Dostojevskaja, Aputina in drugih pisateljev, ki so bili v prijateljskih odnosih z menihi te naselbine.

Srbohrvatska literatura.

Praska revija «Slovensky Pehled» prinaša v eni svojih zadnjih števk enciklopedični pregled srbohrvatske literature po vojni, ki ga je sestavil Dragotin Prohaska. Njegova izvajanja se nanašajo na srbohrvatsko dramo, in sicer na grotesko in burlesko (Nuič, Begović, Kosor, Lovrič, Petrovič, Vojnovič, Križar), na psihološko dramo (Janković, Vukotić, Kulundžić, Trajković), na socialno dramo

(Predić, Nikolajević, Ilić), na zgodovinsko in narodno dramo. Kratke poglavje o srbohrvatskih gledaliških zaključuje razpravo.

Revija za inozemsko literaturo.

Zveza ruskih proletarskih pisateljev bo v zvezi z državno založbo izdajala novo revijo pod naslovom «Vestnik inostranno literature». V uredniški svet so poklicani Lunčarskij, Bela Iles, Averbach in Beskin. Uredniške podružnice bodo v Nemčiji, Franciji, Čehoslovaški, v balkanskih deželah in v Južni Ameriki.

Karpatskoruska literatura.

V Užhorodu je izdalo društvo «Prosvita» narodni rusinski koledar, ki prinaša več pesmi in leposlovnih sestavkov iz karpatskoruske literature; ti prispevki prihajajo, da karpatsko-ruska kultura, dasi je mlada, ni tako uboga. V ostalem je vsebina koledarja urejena z ozirom na lokalne potrebe in je za ondotno ljudstvo prav dobro podana. Le pravopis koledarja je nekaj posebnega: v tem oziru se ne naslanja niti na ruski in ne na ukrajinski, a tudi ne na kak drugi moderen pravopis, temveč predstavlja nekak kompromis, ki dela nevedčemu čitatelju precejšnje težave.

De Pinedo — pisatelj in risar.

Svet pozna generala De Pineda kot izvrstnega in pogumnega letalca, a le malo ve o tem, da ima ta mož veliko nadarjenost za risanje. Ta njegov risarski talent je prišel do izraza v njegovem potpisu «Moj polet čez Ocean in obala Amerike»; ta potpis je izšel v posebni knjigi v založbi Hoepli v Milanu. Tristo strani debela knjiga obsega štiriinšestdeset slik in barvnih zemljevidov. Predgovor h knjigi je napisal Gabriele d'Annunzio. Motto knjige se glasi: «Ta kronika je posvečena spominu nesrečnim na Oceanu umrlim letalcem». Knjiga bo prestavljena tudi v mnoge druge jezike.

„Črne zastave“

Strindbergov roman «Črne zastave» je bil po svoji vsebini tak, da se ga ni upal nobeden stockholmskih založnikov izdati. Opisoval je namreč stockholmske razmere takoli živo, da so se bali škandala. Šele neki mlad založnik se je opogumil in roman izdal. Roman je bil razprodan v nekaj tednih; občinstvo ga je kupovalo kot pamflet in ne kot umetnino.

Albert Engström je priobčil pred kratkim svoje spomine na pisatelja Strindberga, v katerih tudi na zanimiv način opisuje, kako je nastal roman «Črne zastave».

Engström je bil uradnik nekega časopisa. Nekega dne je prejel od Strindberga sledeče pismo: «Albertus! Masnu! Ne pelji se iz mesta prej, dokler nisi govoril z menoj. Božično pismo imam za tvoj list. Če hočeš, pridi v soboto zvečer ob sedmi uri. Srčne pozdrave».

Urednik je prišel. Pri njem se je vršil nekakšen častni večer za pisatelja, Engström ni vedel, iz kakšnega vzroka, in tudi ne, če so bili navzočni povabljeni. Bil so pisatelji Hjalmar Söderberg, Henning Berger, Bo Bergman in Gustav Janson.

Engström piše o tem obisku dobesedno: — Bilo je zelo mučno. Vsi ti, ki so bili moje starosti, četudi v literaturi starejši nego jaz, so se obnašali tako korektno in konvencionalno, da je Strindberg trpel peklenske muke med njimi. Jaz za svojo osebo kadar sem z njim občeval, nikoli nisem mislil na korektnost. Ti pa so se vsi hkratu dvignili, kadar je Strindberg vstal in zopet sedel, kadar je Strindberg sedel. Kaj takega pa Strindberg ni mogel prenašati. Družba je bila kakor avtomat, o prijateljstvu in medsebojnem razumevanju ni bilo niti govora.

Ko sem naslednji dan kosil pri njem, mi je Strindberg zagotavljal, da je bil položaj grozen. «Morda s početka», je dejal Strindberg, «sploh ni bil njih namen, da bi bili tako korektni, toda so drug

drugega zapeljali. Hvala Bogu, da je to zdaj prešlo. In ti si tudi vselej vstal in zopet sedel kot kaka prokleta marioneta».

«Ker nisem hotel rušiti celotnega vira», sem mu odgovoril. — Tako pripoveduje Engström. Ta dan je dobil eno poglavje iz romana «Črne zastave», ki ga je bil izločil iz teksta. Naslednje leto mu je dal neko drugo poglavje. Strindbergovo sovraštvo in maščevalnost sta se bili že stopnjevali. Rad bi bil dobil kaj drugega, a pisatelj ni odnehal.

V naslednjem piše Engström sledeče: —

Vzel sem rokopis. Šel sem bil sam ponj in mu obenem vrnil hišni ključ, ki sem ga kaka dva meseca nosil v svojem žepu. Pisatelj ni bil hudi radi tega. Bil je poln dobrote in odpustljivosti, med tem ko je pisal svojo najmočnejšo in najudovitejšo knjigo, ki kar gori sovraštva in s katero je hotel moriti.

In resnično je moril. Naslednji je morda moj najbolj resen spomin na njega. Dal mi je namreč roman v rokopisu, naj ga preberem. Nekega dne, po kosilu pri njem, mi je dejal po razgovoru o glavnih osebah omenjene knjige: —

«Tudi tebe sem opisal v knjigi. Toda zdaj hočem, da rokopis tekom štirinajstih dni v miru prebereš. Nato pomisli nekoliko in mi svetuj, ali naj ga dam tiskati ali ne».

Odvrnil sem mu, da mi je zelo neljubo, biti odgovoren za dragoceno, ki ni moja. «Ali ne bi mogla rokopis skupaj prebrati?» — «Ne, jaz nečem biti zraven».

All ssem prebrati roman svoje mu občinstvu, moji ženi in Andersonu?»

«Seveda».

Vzel sem rokopis dozov. Brati Strindbergov rokopis je bilo baš tako lahko kot tiskano knjgo. Toda bil je v resnici strašen roman. In rad bi vprašal pisatelja, ali ni mogoče, da sta se nahačala dva rokopisa romana «Črne zastave». Zakaj tiskati tisto, kar sem jaz takrat bral, je bilo res nemogoče. Ko je knjiga izšla, je nisem več spoznal. Jaz sem tedaj pisal Strindbergu, da mora knjigo prebrati, preden jo da v tisk. Izdati pa jo mora. Prepričan sem, da je bil Strindberg svoj roman od začetka do konca na novo prepisal. —

Istrski boksit

II.

Pred tednom dni smo pod tem naslovom poročali v glavnem po razpravi Marija Petronija o bistvu boksita in o ležiščih te važne rude v Istri. Danes hočemo po istem viru pojasniti gospodarsko stran tega za Istro tako važnega problema.

Boksit je bil v Istri že dolgo znan, dasi seveda ne pod tem imenom. Poznali so ga pod imenom «crvenjak» ali «crvena ruda»; med italijanskim prebivalstvom zapadnega obrežja je bil v rabi izraz «parparot». Uporaba je bila zelo malenkostna: uporabljali so ga k večjemu za izdelovanje cementne malte ali kot dokaj priprosto rdečilo.

Prvič je spoznal bistvo te rude inženir Polley, ko so gradili železnico Trst-Poreč. Zainteresiral je neko francosko družbo, ki je začela tudi izkoriščati zalogo v vasi Deliči pri Sv. Nedelji. Radi prevoznih težkoč pa je to podjetje kmalu opustilo vsako nadaljnje raziskovanje in izkoriščanje.

Po prizadevanju tujih kapitalistov in industrijalcev, predvsem po tovarni aluminija v Neuhausnu se je izdelal obsežen načrt za dvigovanje istrskega boksita in se je imela zgraditi v Trčju velika tovarna aluminija. Izbruh balkanske vojne pa je iz vzrokov, ki jih pisatelj

ni mogel natančneje ugotoviti, preprečil izvršitev tega načrta.

Izbruhniti je morala druga vojna, da je postal problem zopet aktualen. Ker so bili v svetovni vojni Nemčiji in Avstriji zaprti francoski viri boksita, so se spomnili istrskega boksita. Skoro ves boksit je tedaj romal v Nemčijo, le malenkost del se je obdeloval v Ljubljani, toda ne v aluminij, temveč le v glinico. Višek produkcije je bil v l. 1916, ki izkazuje 58.500 ton. V naslednjih vojnih letih je bila produkcija radi konkurence otkov in Dalmacije neprimerno manjša. V zadnjem letu vojne se je zopet obetala prekrasna bodočnost: izdelal se je načrt za ogromno tovarno aluminija v Dalmaciji.

Toda tudi ta načrt je ostal na papirju. S koncem vojne je bil tudi konec boksitne produkcije v Istri. V zadnjih dveh mesecih l. 1918. in skozi vse leto 1919. je počivalo vse delo.

Z l. 1921. se je produkcija zopet oživila in dosegla v l. 1925. svoj višek s približno 200.000 tonami. Vse ta material pa je kot surovina šel v inozemstvo, odkoder se je po obdelavi deloma zopet povrnil v Italijo. Radi tega se je našla skupina strokovnjakov in tehnikov v Puli, ki so izdelali načrt za zgradbo tovarne aluminija v sredini Istre. Toda tudi ta načrt je zaspal.

Da, v l. 1926. je celo radi raznih omejitev s strani vlade produkcija silno škodovala revalutacija lire, ki je otežila konkurenco z Jugoslavijo, posebno pa s Francijo.

Posebno važno je osmo poglavje P. razprave, kjer govori o škodi in o koristi, ki jo ima Istra od boksitne produkcije.

Škodo predvsem trpi poljedelstvo, katero izgublja tako zemljo. Res je sicer, da je razlastitev le prehodna in da dobiva lastnik zemljišča od 2 do 5 l. za kvadratni meter zemlje, kjer se kopije ruda ali kjer se odlaga neuporabni material; toda ta zemlja ni več godna za poljedelstvo. Rdeča prst je sedaj v neposrednem stiku z vapnenecem, ki vsrka itak že redko vodo vase. Kakor ironija zveni pisčeva pripomba, da radi tega vsaj v zdravstvenem oziru ni nobene posebne nevarnosti.

P. sicer trdi da je del navrtane površine razmeroma zelo majhen napram celotni površini (povprečno 1,36 m² na vsak hektar) in da se tudi v prihodnjih desetih letih ne bo to razmerje znatno izpremenilo; enako skuša tudi dokazati, da

(Dolge na IV. strani)

MALI OGLASI

NEVESTE POZOR! Za 300 lir dobiš te žimnice in vzmeti za dve postelji. Jelčrtič, tapetnik, Trnovo - II. Bistrica.

NA OSMICI v Sv. Križu pri Trstu št. 38, se toči izborna domača vino, črno in belo, po L. 4.— l. Priporoča se lastnik Košta Anton.

GOSTILNO na prometnem kraju oddam v najem, eventualno prodam. Naslov pri tržaškem upravnistvu.

AVTO znamke Aurea s petimi sedeži, skoraj nov se prodaja po ceni. Naslov pove goriska uprava.

SPALNI divani, otomane navadni in luksuzni. Ferjancic, tapetnik, via S. Maurizio 9.

četo proti zapadu, da se tako z velikim ovinkom izogne sovražniku.

Pomlad se je med tem predramila in se prikazala z vso mladostno lepoto. Sestega maja so bile odprte trate in prisilnčni gozdovi se polni bujnega cvetja. Dozdevalo se je Davidu, da se od vseh strani glasijo pozdravi miru in prijateljstva. Če bi ne bil videl z lastnimi očmi opustošen in masakrov, bi skoraj ne mogel verjeti, da leži pekel pred njimi in da kraljuje pekel tudi drugod. Že je začel dvomiti o tem, ko mu nenadoma in skoro pretresljivo potrdi to resnico sam Fort Duquesne. (*)

Bilo je popoldne, 4. junija, in angleški general Braddock je že prodiral proti reki Monongahela z osemsto konji in z armado, ki je štela dvatisočdvesto mož. H Contrecoeur, ki je poveljeval na Fortu Duquesne, so se stalno stekale divjaške sile iz Nove Francije, da se postavijo po robu britiški poplavi. Njegovi častniki kakor Beaujeu, Dumas in Ligneris so obdelovali to brozilko, krviteljno drhal, ki je pripadala dvajsetim različ-

*) — Tam, kjer je stala v tedanjih časih utrdba Fort Duquesne, leži danes največje ameriško jekleno mesto Pittsburgh (Pensylvanija). (Op. prev.)

SIVILJA izvršuje vsevrstna dela po naročilih. Piazza Foraggi 4, vrata 2.

HISA, hlev in vrt, dve nji, dva posuška, vinograd in gozd na prodajo radi polne, vse skupaj pod 10.000 lir. Nemo pri L. Sinigoiu, Crnice 24.

ZELO ugodna prilika. Proda se hita s trgovino mešanega blaga, z vsem inventarjem, pripravna za vsako obilo, gostilno, kavarno ali pekarno, na zelo lepi, prometni točki v Postolzi. Cena po dogovoru. Pojasnila se dobijo pri Kofol-u. Postojna 179.

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Gulla 20.

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Hladis, via Madonnina 10, II.

V LJUBLJANI:

prometni prostor v sredini mesta se prodaja radi boleznih trgovina z mešanim blagom in gostilna, skupaj za Din. 290.000 s inventarjem in zalogo blaga. Zelo sama je vredna ca Din. 140.000. Zauzde na Dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana, Miklošičeva 6, Jugoslavija.

Tablice Aspirina

se morajo raztopiti v kozarcu vode, da zadobijo hitrejšo in popolnejše delovanje.

Pristne tablice Aspirina so neprekosljive za zdravljenje

glavobola, zobobola, revmatizma, bolečin v ustih, protina, prehlada, živčnih bolezni i. t. d.

Originalni izdelki imajo zelen ovitek in križ Bayer. Zahtevajte to izrecno.

Proti TRAKULJI

Ugledni zdravniki priporočajo že več let in predpisujejo kot SREDSTVO Z GOTOVIM IN TAKOJŠNIM UČINKOM **TENIFUG VIOLANI** ki ga izdeluje kemik-tekmar G. VIOLANI v Milanu

Tržaška avtomobilska šola

priredi poseben tečaj

V IDRIJI.

Vpisovanje 21. t. m. v Hotelu Didži. Izpit se bo polagal z inženirji v Idriji.

V TOLMINU.

Vpisovanje 19. januarja v restavraciji Kranjc. Izpit se bo polagal v Tolminu.

(143) Celi tečaj stane L. 200.

Prilika za plesne večere (1306)

OLD ENGLAND

Trst - Corso Vitt. E. III. Štev. 26 - Trst

Crne izdelane obleke od L. 325.— naprej

Smoking po meri od L. 395.— naprej

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (102)

Spisal James Oliver Curwood

Prevel France Magajna.

Neki večer je izginil v gozdu in ni se povrnil do jutraj, ko se je pa vrnil, je bil čisto drugi človek. Glavo, na kateri je tekmo dolgih let miru pustil rasti lase, si je obril do gola z izjemno malega šopa las za temenom, ki ga je z indijanskim pogumom in častjo pustil morebitnemu sovražniku, ki ga bo v boju premagal. Tri orlovski rdeče pobarvana peresa so bila zataknjena v pušeni šop, ki je bil po vrhu še okrašen z vampumom (*). Obraz je imel ves progast z belimi, rumenimi in rdečimi črtami, ki so bile videti kakor sveže zareze bojne noža. Na vsakem licu je imel veliko črno pogo, ki si jo je bil napravil s sajami od koža. Na uhljih sta mu visela dva velika obočka iz bakrene žice, okoli vra-

*) Vampum — na nitki nabrane drobne školjke, ki so jih nekoč severno-ameriški Indijanci rabili kot denar. Op. prev.

tu pa je imel ovit dolg niz školjk, to je dolg «vampum». Tudi srca mu je bila rdeče-progasta in pred njo na prsih mu je visel velik nož, katerega ni David videl še nikoli. Od vsega še najgroznejši pogled pa je nudi bil krvav skalp, ki mu je visel za pasom.

In ta krvavi skalp, ki se je zibal na pasu Srnomorca, je napolnil ves dan z resno tišino. Molče je pripovedoval grozno zgodbo in nikakih vprašanj ni bilo treba. Prejšnji dan popoldne je Delavčan pokazal na neznatni sled, ki ga oči belih ljudi niso bile opazile. Tekom noči mu je Srnomorec sledil, dohitel sovražnika in ga ubil. Z odvzetim plenom se je bil okrasil in smrtveca skalpiral. Skalp je bil mohavški. Bili so v deželi belih sovražnikov.

V teh dnevih in nočeh, ko je vsako uro pričakoval puškinih strelcov in pa krika napadajočih sovražnikov, je Davidu življenje hitro potekalo. Kar se je zgodilo v Quebecu mu je bilo videti že v davni preteklosti. Ugasila sta v njem sovraštvo in grenkoba in v njegovih nemirnih sanjah je obledela celo slika Aničinega obraza.

Samo tak mojster kot je bil Srnomorec je mogel najti pot skozi divjo deželo Mohavkov. Ne da bi

pri tem plačal svojim sovražnikom z življenjem. V tih dneh so trikrat prekorajčili sledove bojnih oddelkov Indijancev in vsakokrat je stari Delavčan pokazal na sledove belih ljudi, ki so bili z njimi. Dvakrat so zapazili dim, ki se je dvigal nad taboriščem Mohavkov in in dvakrat je David gledal iz gostega grmovja na sovražne bojovnike. Obkrat je bil ob njegovi strani stari Srnomorec, čigar hitro in razburjeno dihanje je naznanjalo strašno željo, da bi s kletvijo smrtnega sovraštva planil na to gozdno kugo, ki je uničila njegov rod. Toda Peter in njegovi prostovoljci so ga krepko zadrževali in brzdali, da ni storil nepremišljenega čina. Njihov namen ni bil iskati spopadov v gozdovih marveč dospeti čim najprej k Fortu Duquesne.

Pod spretnim vodstvom Srnomorca in vojnikov s severa se je mala četica pomikala ob robu mohavske dežele in sledila francoski se je vjugasto vije dolgi do Louisiane. Do tu je David sam čutil smrt, odeslej jo je tudi videl. Neki dan so naleteli na osmojeno ostanke, kar je eden dni prej bila majhna skupina naseljeniških koč. Tu je bilo vidno znamenje človeške moči, soodrednjeje človeških

duš, ki so bile močne v svojem prepričanju, da so v varstvu Francije, da jih ščiti francoska trdnjava, ki je stala komaj dvajset milj od tam. Pet moških trupel in tri ženske so našli ležati na pogorišču. Vsi so bili skalpirani. Ko je David gledal te tri ženske, ki so ležale brezgibno na mrzlih tleh, se je z grenkim, bolešnim studom spomnil na Vandreuita, ki se je zaljubil z ženskimi lasmi.

Delala se je že noč preden so v mrzlih tleh izkopali grobove in pokopali nesrečne žrtve. David ni mogel zaspati vso noč; njegove misli so se mudile pri Grandinovem dvorcu. Misli je na Anico, na svojo mater in na prerokovanje Črne kova, ki je naznanjalo

pravzaprav kmetovalec pri tem niče ne izgubi, kajti zemlja ostane njegova, in odškodnino, ki jo prejme za izkoriščanje njegovega zemljišča, lahko s pridom uporabi, za intenzivnejše obdelovanje ostalega zemljišča. Toda avtor pri tem pač pozablja na naravnost smešno majhen povprečni obseg in na silno razkosanost posestev v Istri. Bolje služi za drugo razlago, da naj se namreč pri kopanju previdno odstrani najprej rodovitna prst, in da naj se bodisi s strani rudniških podjetij ali zemljiškega lastnika pravilno zopet zasipuje nastale luknje. Tudi komisija za pogodovanje. Istre da je baje že mislila na to, kako bi se dalo pogozditi tako izčrpano zemljišče. Toda vse to so nasveti in predlogi; med tem pa so, kakor tudi avtor sam piše, luknje živa realnost.

Veliko škodo je prineslo tudi prevažanje boksita na težkih vozovih po deželnih in občinskih cestah. Ker niso ne dežela ne občine po veljavnih zakonih mogle naprtniti stroške za popravilo cest rudniškim družbam, so morale same nositi to breme na škodo seveda občanarjev.

Radi tega je kr. upravna komisija za Pulsko pokrajino poverila komisiji nalogo, naj proučuje to vprašanje. Le-ta je v aprilu 1926. predložila ministru za narodno gospodarstvo spomenico, kjer zahteva:

- 1) da naj se kopanje boksita vrši tako, da ne utrpi poljedelstvo nobene škode;
- 2) da naj rudniška podjetja plačajo občinam in deželi škodo povzročeno z močno uporabo cest, in sicer tudi za preteklost;
- 3) da naj pod nadzorstvom oblasti primerno skrbijo, da se odstranijo vse nevarnosti za človeka in za zasebno lastnino.

Iz te knjige žal ne izvemo, kaj se je v tem oziru že ukrenilo.

Proti tej negativni strani problema postavlja avtor naravno pozitivno.

V letu največjega razmaha (1925.) je bilo pri boksitnih podjetjih zaposlenih dnevno od 1500 do 2000 delavcev. Plača, ki so jo ti prejeli, je bila od 18 L. 25 za delavske vodje do 10 L. dnevno za ženske. Ukupno so izdala vsa podjetja 1. 1925. samo na plačah 12 milijonov lir. Po pisčevih izjavljanj se je od tega lahko preživljalo od 6 do 8 tisoč ljudi.

Ako bi se letno proizvajalo od 200—300 tisoč ton boksita (kakor v l. 1925.), bi se izčrpana ležišča v 70 do 100 letih. Računajoč z 12 milijoni letnih pl. bi prineslo to deželi v 50 letih 600 milijonov. Proti temu bi stala po avtorju izguba na zemljišču od približno 300 ha, kojih vrednost cen on zelo optimistično na 1 milijon lir.

Pomisli! pa moramo, da predstavlja gori navedena množina letno izkopane boksita 40% vsega boksita sploh, ki ga potrebujejo tovarne, in da bi se moral istrski boksit težko boriti z boksitom drugega izvora.

Najboljša rešitev bi bila vse-

kakor, ako bi se na lico mesta lahko izdeloval iz boksita aluminij. Toda to je v Istri nemogoče. Pač pa je Petronio mnenja, da bi se dal v Istri predelati boksit v čisto glinico; v to so dani vsi pogoji: bogata ležišča boksita po vsej deželi, premog ob Raši, Solvayeva soda v Trzinu, po potrebi tudi voda, in končno tudi človeški material, dober in po cen.

Polsurovina, glinica naj bi se potem dalje obdelovala v aluminij v Podžiju, kjer bi bila po

ceni na razpolago potrebna elektriška energija.

Petronio daje ob koncu opisa duška svojemu optimizmu. Mi pa bi rajši ostali nekoliko bolj skeptični, vsaj za bližnjo bodočnost.

S smučmi v Trnovskem lesu

Polagoma je vstajalo mrzlo zimsko jutro, ko sem se prebudil na novega leta dan in zrl skozi okno po vremenu. Javno, le burja se je podila krog ogrev in raznašala posamezne hrupave glasove »bratov Silvestrova večera«. V kratkih presledkih se je oglašila hupa avta. Mhm, ti so zaključili konec leta na parketih v sosesčini, tam so jim želeli veselo novo leto...

Kazalec na uri kaže šesto; ali naj se sedaj izmotam izpod gorke odeje? Rečeno je bilo, da odide-mo ob osmih — pa saj me pokličejo pred osmo. Zapadel sem zopet polsnu.

»Tok, tok... Zdravilo me je bu-tanje po vratih. Aha, eden je že tu, jaz pa še v postelji. Da bi ne mislil, da še spim, ga kolikor mogoče glasno pozdravim: »Smuk, smuk.« »Nič, smuk, smuk, osem ura je, vstani, gremo,« mi odgovori. Zda sem šele spoznal po glasu, kdo da je. Rožencvet je, ja, seveda ta še ne pozna podzdrava smučarjev, ski pa ima, jaz jih še nimam. Pa bi že rajši imel smučke... Komaj sem se okomotal in pribežal iz sobe na hodnik, že kriči drugi v veži: »Zdravo, kje ste, gremo.« Pogledal sem v nahrbtnik, da ne bi kaj primanjkovalo. Glej spaka, med do-brotami, ki tolažijo želodec, je tu-di žepna svetilka, ki kaj lepo raz-svetljuje notranjost nahrbtnika, bogzna kako se je vrgla. Ven ž njo, ta ne spada med klobase.

In naložili smo si sladko breme na ramena — da ne bom lagal, naložili so jih, ker jaz smuček še nimam, in se tako opremljeni spehali na ulico.

Zapihalo nam je okoli ušes, da smo hipoma potegnili snežne ka-pe globlje preko ušes. Tam na koncu narodnega parka, ki je v polet-nih večerih pribežališče zaljubl-jencev in v katerem to vabijo in-validne klopi na odpočitek, da se naučijo — pocestnega prahu, se nam je pridružil še eden. »Smuk, smuk,« pozdrav, »smuk, smuk,« odzdrav. Ej, ta pozna bolje smučarski pozdrav nego Rožencvet. Pa so oglašali Fric, tisti ki nosi na tu-rah — parhert — s seboj: »Saj ni ste pozabili fotografskega aparata?« »Nisem, odvrne naš novi t. j. peti član naše družbe, pri sebi pa že misli, koliko km bo delal danes na uro...»

Solnce je izza Nanosa nekam o-botavljajoče uprlo svoje žarke v bližnje vrhove, vrglo je za hip šop žarkov preko nas in že je ugasnil nebeški reflektor za podočmi se oblaki, kakor da bi mi ne bili vredni njega svetlobe — saj ni mi-slilo nas, bržkone one sinočnje praznovale, ki so nam obljubili, da se nam pridružio, pa so se šli raje smučkat na parkete. Hiteli smo mimo Lokavščka, v katerem iščemo osvežitve v vročih pasjih dneh. »Edini prostor, kjer lahko pokažemo svoje kopalne kostume,« mi je v lamski kopalni sezoni, če smem tako imenovati, zaželo nek-a gospodična. Žal, da je res tak-o, da nimajo A. še do danes po-štenega kopaljšča.

Takoj nad Štokarji smo zavili skozi partijo borovcev ter si na ta način prikrajšali nekoliko poti, dalje pa vedno po cesti do Korit. Tu je bil prvi počitek. Izbrali smo si primeren prostor, da bi bili čim bolj zavarovali proti burji, zakurili smo ogenj, ki nam v začetku ni bil bogzna kako naklonjen, da bi si ogreli otrple ude. Solnce nas je sicer opazovalo, toda brez vsakega učinka. Fric je povlekel iz nahrbtnika »šparherd« in ga pod bližnjo skalo razpostavil na ogled s proviantom vred. Vse je šlo po sreči, le gorati ni hotelo. Pa smo pritkali šibico za šibico, pihali, pokurili ves papir, dokler nismo zmagali. Veselo je zaplapolal ogenj

pravzaprav kar dva, pa bi kmalu še tretji, da se ni pravočasno od-maknil Rokavičar, v katerega je silil ogenj.

»Gotovo, zdaj bomo čaj pili,« je rekel kuhar Fric, meni pa, ki sem stal najbližje »kar zajmi.« In mo-ja malenkost se je sklonila in za-jela z aluminijastim kozarcem iz posode in se pri tem delu salamen-dal spekla, kar seveda nisem peve-dal, da bi se mi ne smejali. Ko smo spustili požirke gorke limonade po grlu, — prevladoval je limon, — smo se zopet prepašali, smučke na ramo in hajd v hrib. Žaželeli smo si že tu sneg, da bi se kar lepo pro-ti domu podrasli. Meni je bilo si-cer vseeno, saj sem bil itak brez smučk.

Vzpenjali smo se vedno višje, zdaj na desno, zdaj na levo, pa zo-pel na desno. Nikjer steze, pač pa v izobilju grap in kamnov. Grape je Rokavičar imenoval steze, naj bo po njegovem. To je trajalo krat-ek čas. Dospeli smo na stare ca-sto, ki jo čas, nalivi, hudourniki pridno razjedajo. Šli smo mimo skale, o kateri so je razpel go-ovor, na kak način bi jo najhitreje spravili v dolino. Da bi jo zavalili po rebri? Kaj še, drugače, druga-če...»

Rokavičar je podvzval v hrib, ka-kor da bi se bal, da mu sneg sko-pni. Bili smo še precej nizko pod vrhom, ko ga zagledamo že na vr-hu, kako je spodpiral s hrbtom na novo obarvano kapelico.

Prišli smo na vrh nas je burja pre-sneto brisala. Brade kar čutili ni-sem. »Mi smo prvi A., ki so dospeli v letošnjem letu na goro,« se o-glaš »fotograf.« Tudi nekaj, danes ko živimo v časih rekordov in podob-nih reči. Oziramo se naokrog, kje bi bilo več snega, nikjer nič. Le od burje nanesene lise snega so se blestetale v solncu. Zda so šele zažuteli tovariši, težo smučci na svojih ramah. Bližimo se Prednje-j. Po cesti dalje od Predmeje je vse belo. Hura! prijetna bo vožnja, posebno nazaj gredo. Korakali smo mimo gostilne, s pogledom uprtim v nasproti ležeče korito, in se di-vili ledenim kapnikom, ki so ga obkroževali. Tako so pozabili na gostilno. Jaz pa, ki sem bil obo-rožen s prazno steklenko, bi moral, tako je bilo rečeno, tu pri vodnja-ku zajeti vode, da bi jo imeli v gozdu za čaj, sem tudi opazoval kapnike, mislil pa na gostilno in tako pozabil vodo.

Streliški daleč od hiš se je glasil stoji! Vrgli so s seboj smučci in si jih pričeli privezovati na noge. »Oj presladko breme, do zdaj sem te jaz nosil, zdaj pa boš ti mene,« je sam s seboj govoril tisti, ki je nosil fotografski aparat pri sebi, a ga je dal iz varnostnih ozirov v svoj nahrbtnik. Tudi drugi so mi natla-čili po žepih raznolike steklenice. Vse iz varnostnih ozirov. Rad bi vedel, kam neki dene smučar ste-klenice, v slučaju da je sam?

Gotovi, naprej! Šli so res naprej, nič hitreje kot jaz. Cesta se pola-goma dviga in s smučmi se tu di-ne delajo čudeži. Mhm!

Ura je šla na eno. Zelodec se je pričel kregati in zahtevati svoje. Na prvem prostoru se ustavim. Zavozili smo nekoliko v stran in se utaborili nad cesto. »Ti, ki imaš vodo v steklenici, boš skuhal čaj,« mi pravi Fric. In sem povedal, da vode nimam, pač pa steklenico. Sneg, ni druge pomoči. Ko se je razstopil, sem položil v posodo pa-ri klobas, da si jih segrejem. Prišli smo jesti in smo jedli, jedli snedli. Sedaj pa čaj. Vode nisem odil, nametel sem v vodo, kar je potreb-no za čaj. Na dnu so že prej pla-vale razne primesi, ki ne spadajo k čisti vodi — sneg je bil umazan. Pri vrenju je dobila črba never-jetno barvo. In smo pili in tudi spili... Fric je vili vase s zaprtimi očmi, bolj junaško se je držal Rokavičar, pil je z odprtimi očmi. Drugi pa sploh niso pili. Po krat-kem odmoru smo jo mahlnili na-prej, še vedno navzgor. Na ostrem ovinku, tam, kjer se odcepi pot na Čaven, se ustavimo z namenom, na napravimo kontrafe. Razpo-stavili so se, pa tako nesrečno, da bi kmalu ne bilo nobenega na sli-

ki, in desti ni manjkalo, da nisem sam prišel na ploščo, kljub temu, da sem sprejel aparat. Burja je za-vijala in zdelo je v roko in v nogo. Goljaki in bližnji vrhovi vsi v snegu. Sren je objemal globo vejevje in burja je prinašala vzdihne visokih dreves. Še par zaletov naprej, potem pa obrat.

Nazaj je šlo tako, da sem moral krepko stopati, da sem ostajal v njih bližini. Nepristojni počit-ki, ali kakor smo imenovali pike, so jih zadrževali, da sem jih doha-jal. Končno se spravim še sam na iz-posejone smučke. Je še šlo, dokler nisem pričel igrati ubežnega kra-ja, hočem reči ampučarja: noge ši-ri, pada... zaneslo me je preko ce-sto in je bila pika, pa še ključa-zraven. Saj me niso videli, kje so že bili... Na Predmejo pa smo le skupaj prispeli.

V mrzli sobi gostilne smo se o-prostili naših pasov, nahrbtnikov itd. in spili par gorkih čajev. To-plomer med oknom je kazal 8 sto-pinj pod ničlo. Še parkrat smo se fotografirali, da lahko dokažemo onim nevernim Tomažem ženske-ga spola.

Odpravili smo se v dolino. Burja se še vedno zaletuje in poigrava z drevmi. Pozdravlja nas golo drevje. Krava zarja se spenja po nebesnem svodu in pg vrhovih odse-va poslednji žarki zahajajočega solnca. Bleskečjejo se snežne pla-si, dolino pa objema mrak. Mrz postaja vedno občutnejši.

V dolini nas je sprejela taka bur-ja, da smo nehoti zaplesali vse najmodernejša plesa. Sedaj čaka-mo, da zapade zopet sneg, potem pa smučci na ramo in hajd v hribe. Nedelje so naše.

Gospodarstvo

SEMENA IN KMETIJSKE PO-TREBŠČINE

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torrebiana 19 in Raffineria 7 ima v zalogi:

Semena vseh zelenjadnih vrst, kakor špinate, redkvice, solatno peso, kolerabo, zgodnji erfurtski karjof, brokole, zelje, vrzot, zgod-nje gabra nizkega in visokega ter čebulček za sajenje.

Detelje in trave. Izbrano seme domače detelje in lucerne ali vne-šne detelje zadnjega pridekla, za-jamčeno brez predenice, ter vse vrste travnatih semen iz Nemčije.

Kmetijsko orodje. Preskrbeli smo veliko izbero vsakovrstnega kmetijskega ročnega orodja, ka-kor okoličanske šape raznih vrst in velikosti, vrtno grablje, motike, gnojnice vile, kortelace, sekire, lo-pate, vrtno žagice in škarje, cepi-le nože itd.

Kmetijske stroje: Slamorenice »Mayfahrt«, travniške in njivske brane, pluge, gnojnice sesalce, pužna telesa, sadne in grozdne stikalnice, stikalnice za olje, žit-ne čistilnice, posnemačice za mleko, ter transportne vreče za mleko, ter transportne vrče za mleko, itd.

Čebelarstvo orodje in potrebšči-ne: vse kovinske dele za A. - Z. panje, matične rešetke, pocinjeno žico za pritrdjevanje satnic, kolesca za otiranje žice, topilnice za vosk, nože in vilice za odkrivanje satov-ja, kadilnice in pipe, umetna sat-nice ter vsa ostala čebelarstvo o-rodje.

Med. Te dni smo prejeli večjo količino čistega naravnega medu. Umetna gnojila: Superfosfat, kalijev ro, čiški soliter in žvep-leno-kisli amonijak, za katere sprejemamo tudi vagon-ska naročila po najnižjih dnevnih cenah.

Razna krmila za živino in ptičjo krmno: orehove tropine, klajno ap-no, laneno seme, svetlika, proso, ogorčica ali raviton, luščen oves, konoplja, solenica ter pripravljena mešanica za ptice.

Sisalica za zdravljenje obolele ži-vine ter razna druga sredstva za razkuževanje semen in proti rast-linskim škodljivcem.

Modra galica: Imamo še nekaj vagonov prave angleške modre ga-lice na razpolago ter vabimo za-druge, ki še niso prijavile svojega naročila, da čim prej določijo in naznanijo svojo potrebo. Obenem vabimo tudi posameznike, da pred-namenujejo svojo potrebo.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Raffineria 7 in Torrebiana 19 Tel. 44-39.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Čudak Thelluson

Thelluson je bil proti koncu osemnajstega stoletja eden med najbogatejšimi Angleži. Bil je za velik skopuh. Ko je leta 1797. umrl, je zapustil pol milijona funtov sterlingov, a je izključil najbližje tri rodove, t. j. svoje otroke, vnuke in pravnuke od dediščine. Zadnji pravnik je u-mrl l. 1856. Takoj nato so zahte-vali prapravniki, naj se jim iz-roči dediščina, ki je bila v tem času že narastla na štirinajst milijonov. Oblasti so se branile izročiti dediščino, dokler se ne ugotovi vsi sorodniki, ki so se bili seveda razkropili po vsem svetu. To ugotavljanje in iskanje dedičev je trajalo leta in le-ta, nastale so pravde, ki so po-žrle obilo denarja in končno, ko se je dediščina razdelila, je pri-šla na vsakega dediča malen-

kostna vsota, s katero se niso plačali niti pravdni stroški. In da odpravi tako zlo v bodoče, je sedaj Anglija prepovedala take oporoke, ki se imenujejo po prej imenovanem Angležu thellusonske.

Samuel Molčeti

V stanovanju rabina v Czort-kovu ob Seretu v Galiciji je ne-nadoma umrl bivši trgovec Sa-muel Frommer, znan daleč oko-li pod imenom: Samuel Molče-či. Frommer, ki je bil zelo bo-gat in zelo čistan, ni izpregovo-ril že trideset let nobene besede, živel je zelo samotarsko življe-nje in je molil neprestano. Leta 1898. je v nekem prepiru pre-klel svojo ženo, želeč ji, naj bi umrla sredi ognja. Usoda je ho-tela, da so žena in njena dva otroka v resnici nekaj dni po-zneje zgoreli, ko se je bil nena-doma pojavil požar v stanova-nju. Trgovca Frommerja se je nato lotil obup, šel je k rabinu po odvzeto, toda ta je zahteval od njega prisego, da ne pojde več nikdar nobena beseda skozi usta, ki so izrekla tako prekle-tstvo. Frommer je držal svojo be-sedo do zadnjega izdihaja. Zapu-stilo je več spisov verske vsebi-ne.

Japonski paria

Pred časom je izročil neki vojak japonske armade pri glav-nih vojaških vajah cesarju prošnjo, v kateri ga prosi, naj mikado ukrene potrebno, da se bo godilo boljše tako zvani »eta« kasti. Vojak Kitahara je bil ob-sojen na eno leto ječe, ker se ni držal instantne poti. Eta pome-nja v japonskem jeziku »nečist« in tako so se imenovali že iz davne dobe mesarji, strojarji, usnjarji in rabli. Kdor je prišel v svojem poklicu v dotiko s krvjo in smrtno, je moral po do-ložilih stare šinto-vere stanova-ti v posebnem okraju. Nobeden ni smel z njimi ne jesti, ne piti, ne kuhati. Bili so nekaki iz-gnanci. Kot taki so se smatrali do leta 1871., ko so se s poseb-nim odlokom odpravile vse raz-like starih vrst in kast. Vkljub odloku niso padle dejanski raz-like. L. 1922. se je zbralo 2500 odposlancev iz vseh eta-pred-mestij v Kioto in ustanovili so obrambno društvo »vodne teht-nice«, ki zahteva enakopravnost vseh slojev. V prvem progla-su so vabili: »Družite se trije mi-lijoni bratov šestih tisoč okra-jev, ki nimate nič izgubiti kakor svoje okove!« Društvo šteje 200 tisoč članov. Vlada namerava odpraviti povsod tako zvane eta-okraje po mestih in po de-želi, ker meni, da odpade s tem tudi glavna razlika med pravi-mi Japonci in med »nečistimi«. Vojak Kitahara je s svojo prošnjo namen japonske vlade le pospešil.

Kolednice

Naši ljudje pridno segajo po knjigah, ki jim jih je nudila za novo leto književna družina »Luč«. Radi tega opozarjamo čitatelje, da se požurijo, ako ho-čejo še te tri reze lepe in važne publikacije:

- 1.) Ubogi Uštin, povest iz go-riške okolice, spisal Slavko Sla-vec.
- 2.) Tomek Baran, povest slavnega poljskega pisatelja Reymon-ta, prevel France Bevč.
- 3.) Drugi zvezek zbornika »Luč« s sledečimi članki: J. Wilfan: Politika in etnika. J. Agneletto: Gospodarsko sta-nje podoželskega prebivalstva v Juljski Krajini. A. Širok: Pri naših upodab-ljajočih umetnikih. I. Gerbec: Nekaj podatkov o glasnem življenju po vojni. A. I.: Hrvatske publikacije. F. Kleinmayr: Naša šolska književnost.

F. B.: Nabozne publikacije. F. B.: Knjižne izdaje v letu 1927.

L. Č.: Dodatek k razpravi: Politična in upravna razdelitev Juljske Krajine za dobo do 80. novembra 1927.

Zbornik prinaša tudi 21 re-produkcij del naših umetnikov. Knjige se dobivajo pri uprav-ništvu »Edinosti« (Via S. Fran-cesco 20) in po vseh knjigarnah. Cena vsem trem knjigam L. 4.-. Pri naročilih po pošti je treba dodati še 60 stot.

BORZNO POROČILO

Amsterdam 759.50-705.50, Belgija 262-266, Francija 74.174-74.474, London 92.05-92.25, New York 18.854-18.914, Španija 322-328, Švica 363.50-365.50, Atene 24.75-25.25, Berlin 447.50-453.50, Buka-rešt 11.50-11.90, Praga 55.90-56.20, Ogrska 328.334, Dunaj 263.50-270.50, Zagreb 33.14-33.47. Uradna cena zlata (17. l.) 364.87; vojnoodškodn. obveznice 72.50.

DAROVİ

Gospod G. Z. starejši daruje dvignjeni delež »Delavskega kons. društva« pri Sv. Jakobu, Solskemu društvu istotam. Cenjenemu daro-valcu srčna hvala!

ZLATARNA Albert Pevh

Trst, Via Mazzini 46. Kupuje zlato, srebro in krome. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK

dr. Franc Gruden ordinira od 1. januarja v Trstu Via S. Lazzaro 23 II (zraven kavarne Roma) od 10.30 do 13.

V Hbrežini ordinira samo popoldne od 14—18 (na lastnem domu)

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, lisic, di-hurjev, vider, jazbe-civ, mačk, veveric, krzov, divjih in do-maćih zajcev itd. itd. pošiljajte po pošti.

D. Windspuch - Trst

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16. Telefon int. 36-65.

Tržaška posejilnica in hranilnica

registr. zadruga z omejl. poroštvom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torre bianca 19, I. n.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru. Sprejema »Dinarje« na tek. račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plačuje zavod sam. Daje posojila na knjižice, menice, za-stave in osebne kredite.

Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8.30 do 13 in od 16 do 18.

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

Tiskarna Edinost v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Linotype, stereotipijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20